

Varallisuudenhoidon, rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet

SYSMÄ

1. JOHDANTO

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan kunnanvaltuusto päättää kunnan varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteista. Valtuuston tehtäviin on lisätty sijoitustoiminnan periaatteista päättäminen vuonna 2002, varallisuuden hoidon periaatteista päättäminen vuonna 2015 ja rahoitustoiminnan periaatteista päättäminen vuonna 2021. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta. Sysmän kunnan rahatoimen vastuiden jakautuminen on määritelty kunnan hallintosäännön 61 §:ssä.

Kuntien varallisuus koostuu arvopaperisijoittamisen lisäksi taseiden omaisuuseristä. Kuntien varallisuudessa on paljon eriä, joilla on myös tuottopotentiaalia sekä konkreettisina rahavaroina (korot, osingot) että kunnan yleisen elinvoiman ja hyvinvoinnin kasvattamisen kannalta. Tämä potentiaali toteutuu sitä paremmin, mitä perustellummin ja johdonmukaisemmin omaisuutta hoidetaan.

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan lähinnä rahavarojen sijoittamista rahamarkkinainstrumentteihin, joukkovelkakirjoihin, rahoitusarvopapereihin, pankkitalletuksiin ja muihin rahoitusomaisuuden instrumentteihin.

Tässä asiakirjassa määritellään Sysmän kunnan varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan periaatteet. Varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan periaatteiden osalta tämä asiakirjaa korvaa aikaisemman Sysmän kunnanvaltuustossa 15.6.2015 hyväksytyn varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan periaatteet.

2. VARALLISUUDEN HOITO

Sysmän kunnan varallisuudella tuotetaan kuntalaisille ja palvelujen käyttäjille yleistä hyvinvointia. Sysmän kunnan varallisuuteen kuuluvat seuraavat tase-erät:

- aineettomat hyödykkeet
- maa- ja vesialueet
- rakennukset
- kiinteät rakenteet ja laitteet
- koneet ja kalusto
- muut aineelliset hyödykkeet

Sysmän kunnan varallisuuden hoidon periaatteet ovat seuraavat:

- Varallisuuden hoidossa oleellista on huomioida ja arvioida, mitä tavoitteita omaisuus palvelee kunnan kokonaisuudessa.
- Varallisuuteen liittyvässä päätöksenteossa tulee huomioida omaisuuden käyttöaste, ja miten arvon säilyminen varmistetaan.
- Varallisuutta voidaan myös realisoida, jos se nähdään taloudenhoidon kannalta järkevänä.
- Varallisuuden omistamisen keskeinen peruste on riittävän tuoton saaminen kunnan sijoittamalle pääomalle tai palveluedellytysten luominen.

3. SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminta jakaantuu kunnan toimialaan liittyvään sijoittamiseen ja kassavarojen sijoittamiseen. Kuntaliiton sijoitustoiminnan ja varallisuuden hoidon ohjeiden mukaisesti toimialoihin liittyvällä sijoittamisella edistetään kunnan toimintaan liittyviä päämääriä ja yksinomaan voiton tavoittelu ei tule olla vaikuttimena sijoittamiseen. Toimialasijoitukset ovat antolainoja sekä osake- ja osuuspääomasijoituksia, joiden tarkoituksena on rahoittaa kunnan toimintaan liittyvien tai sitä palvelevien yhteisöjen toiminnan käynnistämistä tai jatkumista. Rahoitus kohdistuu tällöin ensisijaisesti investointeihin. Kassavarojen sijoittamisessa kyse on ensisijaisesti likvidien eli maksuliikenteen hoidon yli jäävien varojen sijoittamisesta.

Sysmän kunnan sijoitusvarallisuuden kirjanpitoarvo 31.12.2024 kunnan taseessa oli 2 632 069,24 euroa. Sijoituksista osakkeita ja osuuksia oli 70 703,90 euroa.

Huom. Sijoitusvarallisuus on kirjattu taseessa hankintahintaan, mikäli päivän arvo on ollut suurempi kuin hankintahinta, joten markkina-arvo eroaa taseessa olevasta summasta. Markkina-arvoon laskettuja rahastosijoituksista oli 31.12.2024 yhdistelmärahastoissa 1 685 220,38 euroa.

Rahasto-, korko- ja muut sijoitukset 31.12.2024:

Rahastosijoitukset (markkina-arvo)	Korko- ja muut sijoitukset (markkina-arvo)
2 786 667,35	389 621,98

3.1. SJOITUSINSTRUMENTIT

Lyhytaikaista kassaylijäämää voidaan hoitaa juoksuajaltaan enintään vuoden pituisilla sijoituksilla, joiden tarkoituksena on ensisijaisesti turvata kunnan maksuvalmiutta käyttötilejä paremmalla tuotolla. Lyhytaikaisia sijoitusinstrumentteja ovat mm. määräaikaisten pankkitalletukset ja rahalaitosten sijoitustodistukset sekä lyhyen koron rahasto-osuudet ja muut rahoituslaitosten sijoitusinstrumentit, joissa on tavanomaisia tilejä korkeampi tuotto ollen kuitenkin tarvittaessa likvidejä varoja ilman lisäkustannuksia. Sijoituksissa on tärkeää huolehtia, että riittävä osa sijoituksista on jälkimarkkinakelpoisia ja, että rahaksi muutettavuus on tarvittaessa hyvä.

Sallittuja sijoituskohteita ovat:

- korkosijoitukset
- rahamarkkinasijoitukset: pankkitilit, määräaikaisten pankkitalletukset, rahamarkkinarahastot ja muut rahamarkkinainstrumentit kuten sijoitus- ja yritystodistukset sekä rahalaitosten sijoitusinstrumentit, joiden varat ovat likvidejä, mutta tuotto tavanomaista pankkitiliä korkeampi
- osakesijoitukset
 - rahastomuotoiset osakesijoitukset
 - suorat sijoitukset kotimaisiin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin
- muut sijoitukset
 - toteutetaan rahastomuotoisina tai voitonjakolainarakenteella: kohteina esimerkiksi pääomasijoitukset, yksityiset lainat, kiinteistörahastot, hyödykerahastot, metsä, raaka-aineet tai muut vaihtoehtoiset sijoitukset
- kunta ei tee valuuttasijoituksia.

Sysmän kunta voi hankkia sijoitustoiminnan konsultointia, omaisuudenhoidon palveluita tai muita asiantuntijapalveluita. Tarvittaessa palvelut voidaan kilpailuttaa. Oleellista on, että raportointi järjestetään luotettavalla tavalla. Vähimmäisvaatimus on, että raportoinnin avulla voidaan seurata luotettavasti ja säännöllisesti sijoitusomaisuuden ja sijoitussalkkujen tuottoja ja riskejä.

3.2. SJOITUSTOIMINNAN RISKIENHALLINTA

Sijoitustoiminnan riskejä ovat maksuvalmiusriski, luotto- ja vastapuoliriski sekä markkinariski.

Maksuvalmiusriski tarkoittaa tilannetta, jossa kunnan rahavarat eivät riitä kassamaksuista selviämiseen. Maksuvalmiusriskin hallinnassa on olennaista kassasuunnittelu ja toimintaan nähden riittävän suuret kassavarat. Maksuvalmiusriskin vähentämiseksi sijoituksia kannattaa hajauttaa määräaikaisiin ja jälki-markkinakelpoisiin sijoituksiin.

Luotto- ja vastapuoliriski tarkoittaa tilannetta, jossa vastapuoli ei suorita sitoumuksensa arvon mukaista hintaa ja näin ollen kunta ei saa sijoittamaansa pääomaa tai sen korkoa täysimääräisesti takaisin. Luotto- ja vastapuoliriski on huomioitava sijoituksen tuottovaatimuksen asettamisessa.

Markkinariskejä ovat korkoriski, osakesijoitusten hintariski ja valuuttariski:

- **Korkoriski** tarkoittaa korkomuutosten vaikutuksia sijoitusten tuottoihin tai arvoon. Korkoriskiä voidaan alentaa hajauttamalla sijoituksia ajallisten tekijöiden ja korkojaksojen mukaan.
- **Osakesijoitusten hintariski** voi toteutua sijoitettaessa suoraan osakesijoituksina tai osakerahasto-osuuksina. Osakesijoitusten arvonmuutokset voivat olla suurempia kuin joukkovelkakirjalainoissa. Osakesijoitusten riskienhallinnassa on huomioitava suhdannevaihtelut ja omistusten hajauttaminen useisiin osakkeisiin.
- **Valuuttariski** liittyy sijoituksiin, jotka eivät ole euromääräisiä. Sysmän kunta tekee vain euromääräisiä sijoituksia, joten valuuttariski ei liity Sysmän kunnan sijoituksiin.

Sysmän kunnalla on osakesijoituksia asunto-osakkeissa, tytäryhtiöissä, kunnalle palveluja tuottavissa yhtiöissä ja muissa yhteistoimintaan liittyvissä yhtiöissä sekä kotimaisissa julkisesti noteeratuissa yhtiöissä.

3.3. SJOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET

Sijoitustoiminnan toteutuksessa on huomioitava Kuntaliiton ohje: ”Kassavarat tulee sijoittaa turvaavasti ja tuottavasti. Turvaavuus tarkoittaa sijoitusten luotto- ja hintariskien rajaamista siten, ettei vaaraa pääoman menettämisestä ole tai se on vain vähäinen. Pörssiosakkeissa ja osakerahasto-osuuksissa hintojen muutokset voivat olla nopeita ja suuria, jolloin hintariski voi olla merkittävä. Luottoriskiä on muun muassa erilaisissa velkasijoituksissa. Korkoriski sisältyy kaikkiin rahoitusmarkkinoiden toimenpiteisiin, joissa on korkotekijä.”

Sysmän kunnan sijoitustoiminnan periaatteet:

- Sijoitusten osalta kunnan tulee huolehtia, että sijoitustoimintaan sijoitettu pääoma on turvattu ja kunnalla on sijoitettuun pääomaan nähden riittävät vaikutusmahdollisuudet.
- Sijoitustoiminnassa on huomioitava kunnan maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaaminen.
- Sijoitusten tulee vähintään säilyttää reaaliarvo ja kattaa sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Sijoitustoiminnan tuottoa voidaan tarkastella kokonaistuottona, joka sisältää sijoituskohteen arvonmuutoksen, saatavan koron, osingon tai muun kassavirran summan huomioituna vähennettävällä varainhoidon kululla.
- Kassaylijäämät sijoitetaan kassahallinnan kannalta tarkoituksenmukaisesti.
- Sijoitustoiminnassa tulee huomioida maksuvalmius, luottokelpoisuus ja sijoitusten tuotto.
- Omaisuuslajijakaumalla voidaan hallita riskitasoa hajauttamalla varoja omaisuuslajien välillä ja sisällä. Omaisuuslajeja ovat korkosijoitukset, osakesijoitukset ja muut sijoitukset.

Sysmän kunnan sijoittamisen periaatteet määritellään kunnanvaltuuston linjaamana ja hyväksymänä näissä varallisuudenhoidon, rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteissa. Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan rahatoimesta.

Sysmän kunta voi saada varoja, jotka ovat lähtöisin kunnalle testamentilla lahjoitetusta omaisuudesta. Kunnan saamia lahjoitusvaroja ohjaa mahdolliset lahjakirjoihin tai testamentteihin liittyvät ehdot. Lahjoitusvarojen käyttöä voi ohjata myös

Valtionkonttorin päätös omaisuuden käyttötarkoituksesta. Mikäli käytön ehtoja ei ole, Sysmän kunta hoitaa varoja huolellisesti.

4. SIJOITUSSTRATEGIA

Sijoitusstrategian tavoitteena on määritellä Sysmän kunnan sijoitustoiminnan tavoitteet, sijoittajaprofiili, omaisuuslajiallokaatio, sijoituskohteet ja sijoitustoiminnan toteuttaminen. Sijoitusstrategiaa sovelletaan kunnan pitkäaikaisiin varoihin. Sijoitusstrategia ei koske kiinteistöjä, rakennuksia, asunto-osakkeita tai kunnan tilillä olevia kassavaroja, joiden tarkoituksena on varmistaa jokapäiväiseen toimintaan tarvittavien likvidien riittävyys. Sijoitusstrategian tarkoituksena on varmistaa sijoitustoiminnan tehokas ja asianmukainen toteutus sekä varmistaa, että sijoitusvarallisuudella saavutetaan haluttu tavoite pitkällä aikavälillä

Sijoitustoiminnan tavoitteet:

Sysmän kunta tavoittelee pääomalle tasaista pitkän aikavälin tuottoa ja arvostaa sijoituksissaan turvallisuutta. Konkreettinen tuottotavoite kokonaisvarallisuudelle on 3 %:n reaalin tuotto. Reaalisella tuotolla tarkoitetaan tuottoa, josta on vähennetty inflaatio.

Sijoittajaprofiili:

Sijoitustoiminnassa otetaan huomioon vastuullisuus: ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvät asiat. Vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa sitä, että sijoituskohteiden valinnassa otetaan huomioon ihmisoikeuksiin, työehtoihin, ympäristöön sekä liiketoiminnan sosiaaliseen vastuuseen ja etiikkaan liittyvät kysymykset. Valinnoissa painottuvat mm. suhtautuminen ilmastomuutokseen, luonnon kuormittamiseen, ihmisarvoon, tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen. Tavoitteena on muodostaa vastuullisuuden periaatteiden mukainen sijoituskokonaisuus.

Omaisuuslajiallokaatio:

Allokointiperiaatteet asettavat keskeiset reunaehdot sijoitustoiminnalle ja ne perustuvat valittuun sijoittajaprofiiliin. Allokointiperiaatteilla pyritään sekä varmistamaan riittävä hajautus eri omaisuusluokkien välillä että sijoitusvarallisuudelle

asetettu tavoite pitkällä aikavälillä. Allokaatiorajoilla määritellään ne ylä- ja alarajat, joiden välillä tietyn omaisuuslajin osuus koko sijoitusomaisuudesta voi vaihdella, pois lukien sijoitusten hetkellinen arvovaihtelu.

Omaisuuslajien allokaatiorajat ovat seuraavat:

Omaisuusluokka	Alaraja	Yläraja
Osakkeet	20 %	60 %
Korkosijoitukset ja muut sijoitukset	0 %	50 %

Asia on saatettava kunnanhallituksen käsittelyyn, mikäli sijoitusten ala- tai ylärajat täyttyvät.

Hyväksytyt sijoituskohteet:

Kunnan sijoitukset jaetaan kolmeen pääluokkaan: korkosijoitukset, osakesijoitukset ja muut sijoitukset.

Varoja voidaan sijoittaa suoriin instrumentteihin, kuten osakkeisiin tai joukkolainoihin, käyttää rahastoja, indeksirahastoja tai muita julkisesti ja yleisesti myynnissä olevia sijoitusinstrumentteja. Saavuttaakseen sijoitustoiminnalle asettamansa tavoitteet kunta sijoittaa varoja pääasiassa korko- ja osakeinstrumentteihin. Omaisuusluokassa muut sijoitukset voidaan varoja sijoittaa myös muihin kohteisiin, kuten asunto-, kiinteistö- tai tonttirahastoihin, jolloin pyritään riskien hajauttamiseen sekä osake- ja korkomarkkinoiden kanssa vähemmän korreloivaan tuottoon. Omaisuusluokkien painotuksissa tulee ottaa huomioon kunnan sijoitettavien varojen luonne.

Riskienhallinnan vuoksi kiellettyjä sijoituskohteita ja menettelyjä ovat sijoitukset absoluuttisen tuoton (ns. hedge) rahastoihin, osakkeiden päiväkauppa ja lyhyeksi myynti (ns. shorttaus), osakelainaus, sijoittaminen johdannaisinstrumentteihin lisätuottojen saavuttamiseksi sekä sijoittaminen muuhun kuin euroissa noteerattavaan kohteeseen. Välillisesti, esimerkiksi rahaston kautta sijoitettaessa, johdannaisten käyttö ja valuuttamääräinen sijoittaminen on kuitenkin sallittua. Johdannaisia on mahdollista käyttää myös sijoitusriskien hallinnassa. Yksittäisen sijoituksen osuus koko salkusta ei voi olla yli 20 prosenttia. Sijoitustoiminnan harjoittamiseksi ei saa ottaa lainaa.

Korkosijoitukset:

Sijoitukset tehdään pääsääntöisesti sijoitusrahastojen kautta ja ne voivat koostua sekä valtionlainoista että yrityslainoista. Valtaosa korkosijoituksista tehdään kehittyneille markkinoille. Yrityslainoissa sijoituksia voi tehdä sekä korkeamman luottoluokituksen, ns. investment grade -tason, että alhaisemman luottoluokituksen, ns. high yield -tason, lainoihin. Korkosijoituksissa pääpainon tulee olla hyvän luottoluokituksen yrityslainoissa (Investment grade, luottoluokitukseltaan nämä lainat ovat vähintään BBB-tasoa Standard & Poors)

Korkeamman riskin yrityslainarahastoissa (High yield, Alle BBB-) paino saa olla enintään 20 prosenttia korkosijoituksista ja kehittyvien markkinoiden lainarahastoissa saa olla enintään 10 prosenttia korkosijoituksista. Yhteensä kehittyvien markkinoiden lainoissa ja korkeamman riskin yrityslainoissa (High yield), voi olla 20 prosenttia korkosijoituksista.

Osakesijoitukset:

Sijoitukset tehdään pääsääntöisesti sijoitusrahastojen kautta. Suoria sijoituksia voidaan tehdä suomalaisiin ja eurooppalaisiin pörssinoteerattuihin osakkeisiin. Muutoin käytetään eri maantieteellisille alueille, toimialoille tai indekseihin sijoittavia osakerahastoja. Rahastojen tulee sijoittaa vain julkisesti noteerattuihin yrityksiin ja valtaosa osakesijoituksista tehdään kehittyneille markkinoille.

Muut sijoitukset:

Muiden sijoitusten ryhmään luetaan kaikki muut markkinoilla yleisesti myytävät sijoitustuotteet. Tyypillisiä instrumentteja ovat asunto-, kiinteistö- ja tonttirahastot sekä erilaiset räätälöidyt lainatuotteet, kuten indeksilainat ja sijoitusobligaatiot, joissa jonkun rahalaitoksen liikkeeseen laskeman velkakirjan päälle on rakennettu korko-, osake- tai hyödykemarkkinoiden kehityksestä riippuvat tuottokomponentit. Viimeksi mainituissa tuotteissa liikkeeseenlaskijan luottoluokituksen on sijoitusta tehtäessä oltava vähintään A-tasoa (Standard & Poor's, pitkä luottoluokitus).

Sijoitusrahastot:

Sijoitusrahastojen on täytettävä seuraavat ehdot:

- Rahaston minimikoko 20 milj. euroa, rahastojen kohdalla minimikoko lasketaan kohderahastokohtaisesti.
- Rahaston täytyy olla rekisteröity/noteerattu eurooppalaiseen maahan (UCITS-direktiivin mukainen rahasto, jolle laki asettaa säännöt, miten sijoitustoiminnasta aiheutuvat riskit on hajautettava).
- Kunnan osuus yhden sijoitusrahaston markkina-arvosta ei saa ylittää 15 %.
- Omaisuudenhoidon pitää olla riittävästi resursoitu.
- Vastuullisuusehdot: Rahastoyhtiöksi, varainhoitajaksi/omaisuudenhoitajaksi valitaan toimijoita, jotka ovat sitoutuneet vastuulliseen sijoittamiseen esimerkiksi allekirjoittamalla YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja laatimalla omat vastuulliset sijoitussäännöt. Valitsemalla hyvämaineinen ja luotettava vastapuoli, voidaan samalla rajoittaa sijoitus- ja vastapuoliriskejä.

Sijoitustoiminnan toteuttaminen:

Sysmän kunta käyttää sijoitustoiminnassaan konsultatiivista varainhoitoa. Tämä tarkoittaa sitä, että sijoitustoiminnassa käytetään korkeatasoisia asiantuntijoita, mutta vastuu ja sijoituspäätökset tapahtuvat kunnan toimesta.

5. RAPORTOINTI

Sysmän kunnan varallisuuden hoidon, rahoituksen ja sijoitustoiminnan kokonaistilanne raportoidaan kunnanvaltuustolle ja -hallitukselle talouden toteutumavertailujen yhteydessä kaksi kertaa vuodessa.

Varallisuuden hoidon, rahoituksen ja sijoitustoiminnan raportointi sisältää seuraavat asiat:

- varallisuustilanne
- sijoitusten kokonaistilanne (sijoitusten arvon kehitys, sijoitusinstrumenttien jakauma)

6. VOIMAANTULO

Varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet tulevat voimaan 1.3.2026 alkaen. Varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan periaatteiden osalta tämä asiakirjaa korvaa aikaisemman Sysmän kunnanvaltuustossa 15.6.2015 hyväksytyn varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan periaatteet.